

Tillæg til Miljøgodkendelse

Østermarksvej 11, 8660 Skanderborg

Ændring fra kemisk til biologisk luftrensning i stald 4 og bortfald af ny gyllebeholder

December 2023

Datablad

Beliggenhed	Østermarksvej 11, 8660 Skanderborg
Ejer	Karl Ole Jokumsen
Adresse	Svejstrupvej 8, 8660 Skanderborg
Tlf.nr.	4029 5811
E-mail	ko@svejstrup-ostergaard.dk
Matr. nr.	2b Bjedstrup By, Dover
CVR nr.	26114675
Ejendoms nr.	11054
Driftsansvarlig	Karl Ole Jokumsen
Brugstype	Smågrise og slagtegrise
Tilsynsmyndighed	Skanderborg Kommune
Miljøgodkendelse	27. januar 2020
Tillæg 1	08. december 2023
Næste revurdering	2028

Indhold

1.	Afgørelse	4
1.1	Ansøgning	4
1.2	Opdaterede vilkår	7
1.2.1	Generelle vilkår	7
1.2.2	Vilkår om beplantning	7
1.2.3	Vilkår om produktionsareal	8
1.2.4	Vilkår om gyllebeholdere	9
1.2.5	Vilkår om hyppig udslusning (kun etape 1)	9
1.2.6	Vilkår om ventilationsafkast (etape 2) – forudsætninger for OML-beregningen	10
1.2.7	Vilkår om gyllekøling i etape 1, bortfalder i etape 2	11
1.2.8	Vilkår til biologisk luftrensning	11
1.2.9	Vilkår til kemisk luftrensning (etape 2)	11
1.2.10	Vilkår om støj	12
1.2.11	Vilkår om håndtering af affald	12
1.2.12	Vilkår om bekæmpelse af skadedyr	12
1.2.13	Vilkår om håndtering af gylle og vaskevand	13
1.2.14	Vilkår om egenkontrol	13
1.2.15	Vilkår ved ophør	14
1.3	Offentliggørelse	14
1.4	Klagevejledning	15
2.	Vurdering af ændringer	17
2.1	Beplantning omkring anlægget	17
2.2	Gulvtype i stald 2	17
2.3	Ammoniak	17
2.4	Lugt	18
2.5	Opbevaringskapacitet	20
2.6	BAT	21
	Bilag 1 – Nabohøringssvar med kommunens bemærkninger	22

1. Afgørelse

Med dette tillæg til den gældende miljøgodkendelse på Østermarksvej 11, 8660 Skanderborg, jf. Husdyrbruglovens § 16a stk. 4, kan den kemiske luftrensning på den nye stald (stald 4) udskiftes med et biologisk luftrenseanlæg, magen til det eksisterende på stald 3.

Samtidig ændres størrelsen på stald 4 en anelse, mens stald 5 bortfalder, se tabel 1, og tilladelsen til en ny gyllebeholder bortfalder.

Det biologiske luftrenseanlæg fjerner en del af både ammoniak og lugt, hvilket betyder, at nogle af ventilationsafkast-forhøjelserne i den gældende miljøgodkendelse justeres.

I den gældende godkendelse er der vilkår om gyllekøling i stald 3. Dette bortfalder i etape 2, da gyllekøling som teknologi er fjernet i den opdaterede ansøgning.

Det er via en opdateret OML-beregning vist, at alle lugtgenekriterier fortsat er overholdt. Det ligeledes er vist at ammoniakdepositionskravene fortsat er overholdt. De ændrede afkast-forhold og biologisk luftrensning, som er en forudsætning for OML-beregningen, er stillet som vilkår for dette tillæg til miljøgodkendelsen.

Planen for etablering af skærmende beplantning er justeret på baggrund af etablering af regnvandsbassin.

Skanderborg kommune vurderer, at de ansøgte ændringer ikke vil påvirke det omgivende miljø væsentligt.

1.1 Ansøgning

Skanderborg Kommune har den 28. juni 2023 modtaget en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen for husdyrproduktionen på Østermarksvej 11, 8660 Skanderborg, 2b, Bjedstrup By, Dover.

Der er søgt om tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse, hvor der er søgt om at udskifte det kemiske luftrenseanlæg i den nye stald 4 med et biologisk renseanlæg. Dette anlæg kræver lidt mere plads i bygningen, hvorfor det samlede produktionsareal bliver en anelse mindre.

Der bygges et udleveringsrum ved det sydvestlige hjørne af den nye stald. Dette er alene udleveringsrum, og medregnes derfor ikke som produktionsareal.

Da biologisk luftrensning reducerer emission af både lugt og ammoniak, bliver behovet for forhøjelse af ventilationsafkastene mindre. Dette fremgår af notatet, som beskriver OML-beregningen. Gyllekøling i stald 3 er ikke længere nødvendig i etape 2 for at opfylde ammoniak- og lugtkravene.

Staldgulvet i stald 2 forbliver uændret; drænet gulv, hvilket er en ændring i forhold til den gældende miljøgodkendelse, etape 2, hvor der er søgt om delvis spaltegulv. I etape 1 er der slagtesvin i stalden. I etape 2 ændres til smågrise.

Derudover bortfalder tilladelse til den nye gylletank. I stedet benyttes gyllebeholdere på andre ejendommen, som bliver ledige, når produktionen samledes på Østermarksvej 11 og der lejes beholderkapacitet andre steder. Derudover er hensigten at leverer gylle til biogas. I forbindelse med ansøgningen er fremsendt en redegørelse, som viser at vilkåret om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet fortsat kan overholdes.

Produktionsarealet ændres til 6.965 m² i etape 2 på Østermarksvej 11, 8660 Skanderborg. Stald 5 i den gældende miljøgodkendelse bortfalder. I praksis lægges stald 5 ind under stald 4, som i stedet bliver lidt større end i den gældende miljøgodkendelse. Det samlede produktionsareal bliver en anelse mindre. Det nu godkendte produktionsareal fremgår af tabel 1 neden for og figur 1:

Tabel 1-1 Oversigt over stalde og godkendte produktionsarealer

Staldnavn	Produktionsareal netto, etape 1, m ²	Produktionsareal netto, etape 2, m ²	Dyretype	Staldsystem
1	1.334	1.334	Smågrise	Toklima, delvis spaltegulv
2	902	902	Smågrise (slagtesvin i etape 1)	Drænet gulv eller delvist spaltegulv
3	1.809	1.809	Slagtesvin	Delvis fast, 25-49 % fast gulv
4	-	2.904	Slagtesvin	Delvis fast gulv (25-49 %)
6	420	-	Smågrise	Delvis spaltegulv
I alt	4.465	6.965		

Samtidig ændres kemisk luftrensning i stald 4 til biologisk luftrensning. Da biologisk luftrensning fjerner både lugt og ammoniak, fjernes kravet om gyllekøling i stald 3 i etape 2 og højden på ventilationsafkastene justeres. Justeringerne er specificeret i vilkårene på baggrund af forudsætninger for OML-beregning.

Staldanlæggene, kan ses på figur 1, og kan med dette tillæg til den gældende miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne, så længe vilkårene for godkendelsen overholdes.

1.2 Opdaterede vilkår

Dette tillæg til miljøgodkendelse meddeles på nedenstående, opdaterede vilkår, under forudsætning af at projektet udføres som ansøgt.

Nye og justerede vilkår står med *kursiv*, slettede vilkår er ~~overstreget~~, og uændrede vilkår står uændret. Uændrede vilkår er ikke en del af dette tillæg, men med for at have et samlet overblik over vilkårene.

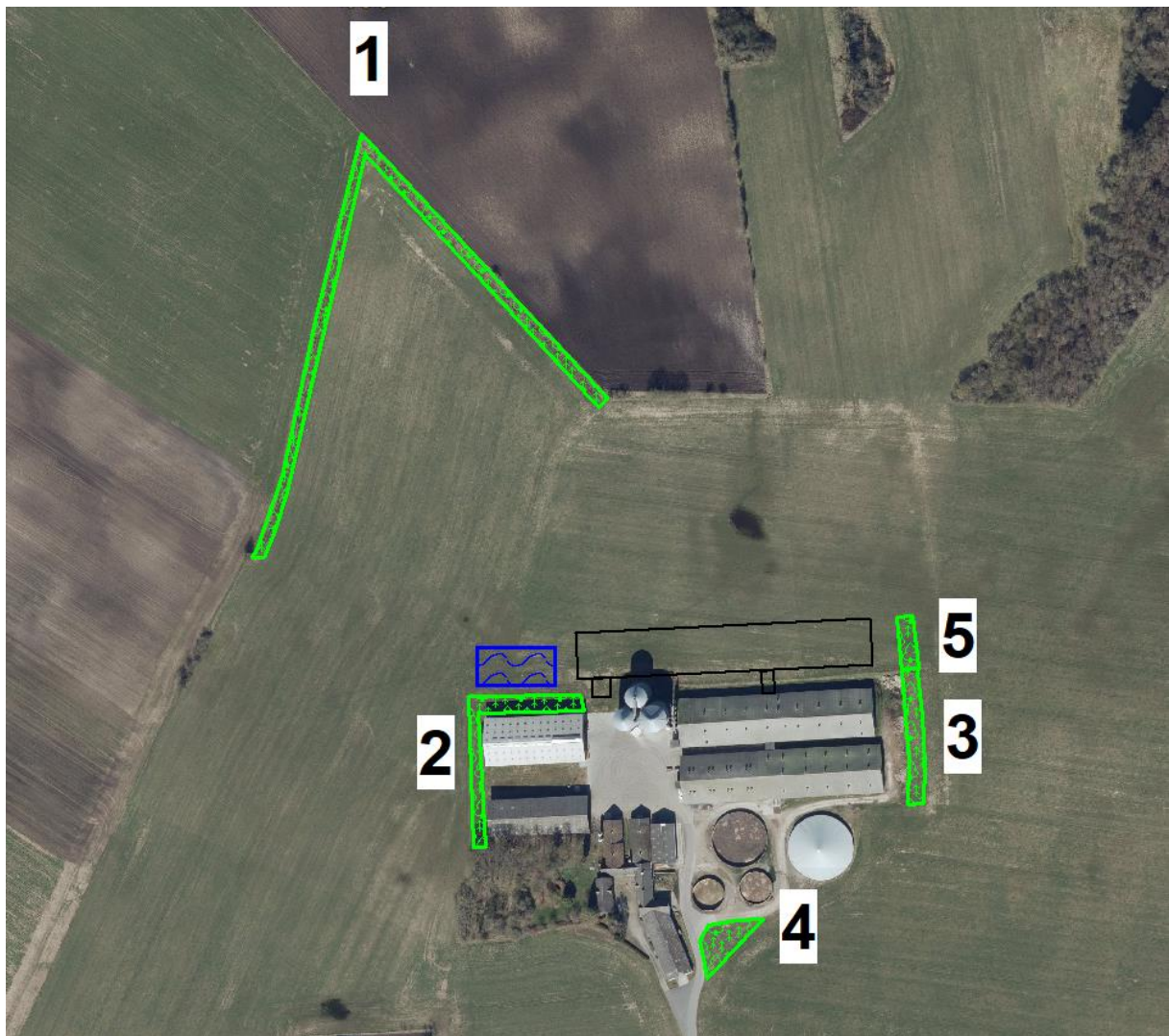
Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

1.2.1 Generelle vilkår

1. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig på landbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens indhold.
2. Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger i ansøgningen, der ligger til grund for godkendelsen, herunder de vilkår som er stillet for godkendelsen.
3. Opbevaring af diesel og fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
4. Der skal foreligge særskilt tilladelse til håndtering af regnvand fra tage og befæstede arealer, inden der udarbejdes en byggetilladelse til den nye stald.
5. Inden der sættes dyr i den nye stald, skal kommunen have godkendt både luftrensning i stald 4 og forhøjede ventilationsafkast jf. denne godkendelse *samt at foderanlæg er fjernet/permanent frakoblet i stald 6 (hjul i fodermølle og rørforbindelse til stald 6 skal være afbrudt)*.

1.2.2 Vilkår om beplantning

6. *Der skal etableres skærmende beplantning/læhegn syd for gyllebeholdere og øst for stalde og langs skel mod nordvest jf. nedenstående figur 1-2. Derudover skal der plantes slørende beplantning, vest stald 4/nord for kornlager.* Beplantningerne skal bestå af hjemmehørende arter.

Figur 1-2 Beplantning omkring anlægget

7. Allerede etableret beplantning langs skel mod nordvest og nye beplantninger skal løbende vedligeholdes.
8. Beplantning syd og øst for de eksisterende stalde og gyllebeholdere (etape 1) skal etableres senest 1 år efter denne godkendelse er givet.
9. Beplantning øst og vest for stald 4 (etape 2) skal etableres senest 1 år efter den nye stald er bygget.

1.2.3 Vilkår om produktionsareal

10. Bygningerne skal placeres, som ansøgt, se figur 1-1.
11. I staldafsnit 6 "de gamle klimastalde" skal foderanlæg *permanent frakobles/fjernes* (etape 2).
12. Den nye staldbygning (staldafsnit 4) skal opføres i samme kote som de eksisterende, og i tilsvarende, ikke-reflekterende materialer og farver (etape 2).
13. Produktionsareal, gulvprofil og dyretype i hvert staldafsnit skal stemme overens med tabel 1-1:

Tabel 1-1 Godkendt produktionsareal

Staldnavn	Produktionsareal netto, etape 1, m ²	Produktionsareal netto, etape 2, m ²	Dyretype	Staldsystem
1	1.334	1.334	Smågrise	Toklima, delvis spaltegulv
2	902	902	Smågrise (slagtesvin i etape 1)	<i>Drænet gulv eller delvist spaltegulv</i>
3	1.809	1.809	Slagtesvin	Delvis fast, 25-49 % fast gulv
4	-	2.904	Slagtesvin	Delvis fast gulv (25-49 %)
6	420	-	Smågrise	Delvis spaltegulv
I alt	4.465	6.965		

Staldanlæggene kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

14. Hvis der sker ændringer i dyrenes placering indenfor de angivne stalde, skal der ved tilsyn foreligge en tegning over stalddene, hvor produktionsarealet er indtegnet, så det fremgår, at produktionsarealet er max. 4.465/6.965 m².

1.2.4 Vilkår om gyllebeholdere

15. De fire eksisterende gyllebeholdere må maksimalt have overflade arealer på; 248, 262,745 og 1074 m²
16. Gyllebeholderen fra 2012 i etape 1 (1074 m²) og den nye gyllebeholder i etape 2 (1070 m²) skal begge have fast overdækning.
17. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
18. Skader på teltdugen skal repareres inden én uge efter den er opstået. Hvis det ikke kan lade sig gøre, skal der indgås en aftale om reparation inden for to dage og tilsynsmyndigheden skal underrettes.
19. Opbevaringsanlæggene for husdyrgødning på ejendommen og beholder på andre ejendommen skal tilsammen have en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder.

1.2.5 Vilkår om hyppig udslusning (kun etape 1)

20. I stald 2 (fra 2001 til slagtesvin) skal gyllen udsluses mindst hver 7. dag.
21. Udslusningen skal ske på hverdage mellem 8 og 16.
22. Der skal monteres en teknologi, som automatisk kan logge, hvornår gylleudslusningen finder sted.

1.2.6 Vilkår om ventilationsafkast (etape 2) – forudsætninger for OML-beregningen

23. Der skal monteres miljøkryds i alle ventilationsafkast på alle stalde, jf. nedenstående figur, inden der sættes dyr i de nye stalde. Husdyrbruget må benytte de afkast, som er markeret med rød, blå eller sort firkant på figur 1-3.

Figur 1-3 Placering, højde og udformning af ventilationsafkast

24. Ventilationsafkast på den nye slagtesvinestald (stald 4) skal være 0,82 m i indre diameter på alle afkast, som forudsat i OML-beregningen.
25. Ventilationsafkastene på den nye slagtesvinestald (stald 4) skal placeres på tagryggen som forudsat i OML-beregningen i en højde på 9,3 m over terræn (mindst 1,7 m over kip). De fire afkast fra luftrenseren (afkast 58, 59, 60 og 61) skal minimum være hhv. 1,9 m under kip, 1,4 m under kip, 1 m over kip og 1,7 m over kip (5,7; 6,2; 8,6 og 9,3 m over terræn).
26. På stald 3 forhøjes de 6 nordlige afkast (afkast 34-39) til minimum 7,7 m over terræn (max 10 cm under kip) og de 6 sydlige afkast (afkast 25-31, dog ikke 29) til minimum 7,8 m over terræn (niveau med kip eller over). Konus fjernes, så den indre diameter reduceres til 0,65 m, som forudsat i OML-beregningen. Se placering af afkast på figur 1-3.
27. På stald 1 skal monteres miljøkryds i alle ventilationsafkast, som forudsat i OML-beregningen.
28. På stald 2 skal dobbelt afkast samles til et afkast. Afkast 1-3 forhøjes med 1 m til hhv. 7,1 m over terræn. Afkast 5-8 forhøjes med 1 m til 8,2 m over terræn. For placering se figur 1-3. På de fire nordlige afkast (5-8) etableres ny motor, min. kapacitet 15.500 m³/h.
29. De resterende ventilationsafkast forbliver uændret, ud over at der skal sættes miljøkryds i.
30. Ved efterfølgende ændring af ventilationsafkast og/eller motorkapacitet skal der forud for ændringen indsendes en redegørelse, som viser at lugtkriteriet fortsat er overholdt.
31. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres at stalde og fodringsanlæg holdes rene.

1.2.7 Vilkår om gyllekøling i etape 1, bortfalder i etape 2

30. Gyllekanalerne i stald 3, 1.352 m² kanaler, skal være forsynet med køleslanger, der er forbundet med en varmepumpe.
31. Varmepumpen skal levere en årlig køleeffekt på mindst 139.754 kWh i etape 1 ~~og mindst 84.762 kWh i etape 2.~~ (Med køleeffekt på 39,12 kW skal anlægget være i drift mindst i 3118 timer i etape 1 ~~og 2167 timer i etape 2~~)
32. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Den skal være forsynet med en timetæller, der viser den årlige driftstid.
33. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm og en sikkerheds anordning, der stopper anlægget i tilfælde af lækage. Anlægget skal herefter genstartes manuelt.
34. Vedligeholdelse skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Denne vejledning skal opbevares på ejendommen.
35. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på den nye pumpe indsendes til Skanderborg Kommune før udskiftningen.

1.2.8 Vilkår til biologisk luftrensning

36. Stald 3, slagtesvinestald fra 2011, skal være tilsluttet et 2-trins biologisk luftrensningsanlæg fra Skov. Ventilationssystemet skal være dimensioneret til at luftrensningsanlægget behandler 56.000 m³ luft pr. time, som svarer til 20 % af den maksimale dimensionerede ventilationskapacitet i stald 3. De første 0 – 56.000 m³ luft pr. time udsugningsluft skal altid ledes gennem luftrensningsanlægget.
37. *Stald 4, ny slagtesvinestald, skal tilsluttes et 2-trins biologisk luftrensningsanlæg fra Skov. Ventilationssystemet skal være dimensioneret til at luftrensningsanlægget behandler 81.000 m³ luft pr. time, som svarer til 20 % af den maksimale dimensionerede ventilationskapacitet i stald 4. De første 0 – 81.000 m³ luft pr. time udsugningsluft skal altid ledes gennem luftrensningsanlægget.*
38. Luftrensningsanlæggene skal forsynes med differenstrykmåler, vandmåler samt ledningsevnesensor. Ledningsevne-sensorerne skal være placeret i bundkar til filter 2.
39. Luftrensningsanlæggene skal være i drift året rundt med forbehold for mindre driftstop i forbindelse med rengøring, vedligehold og serviceeftersyn.
40. Luftrensningsanlæggenes ledningsevne skal være indstillet i henhold til SKOVs anbefalinger og må ikke overstige 6 mS/cm i bundkar ved filter 2.
41. Tryktabet over luftrensningsanlæggene bør ikke overstige 75 pascal (Pa).
42. Luftrensningsanlæggene skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

1.2.9 Vilkår til kemisk luftrensning (etape 2)

42. I stald 4 installeres to styk kemisk luftrensning af typen Munters MAC 2, fordelt på to afkast.
43. Kapaciteten skal være mindst 2*25.000 m³ luft gennem renserne (=11,11% af ventilationskapaciteten).
44. Ventilationsbehovet skal altid først dækkes gennem den kemiske luftrensning. Første når behovet overstiger luftrensernes kapacitet benyttes de øvrige afkast.
45. Luftrensnings anlægget skal være i drift hele året.
46. Der må kun anvendes svovlsyre i anlægget, med en pH på max 4,0.
47. Tryktabet må maksimalt være 40 pascal (Pa)
48. Der skal etableres automatisk logning, som dokumentation for drift af anlægget.

49. ~~Luftrensningsanlægget skal vedligeholdes jf. producentens vejledning, og der skal indgås en skriftlig serviceaftale til kontrol og vedligeholdelse af anlægget.~~

1.2.10 Vilkår om støj

50. Husdyrbrugets bidrag til støjniveauet målt ved nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt overstige følgende grænseværdier:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	Ref.tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl.07.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	Ref.tid 1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	Ref.tid ½ time

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) på *noget tidspunkt* ved boliger.

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra køretøjer på ejendommens bygningsmatrikel. Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Målinger eller beregninger til kontrol af, at støjvilkårene er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kun forlanges én gang årligt, såfremt målinger viser, at støjgrænserne er overholdt.

Målinger/beregninger skal udføres af et firma eller laboratorium, der er akkrediteret af DANKA eller godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre ”Miljømåling- ekstern støj”. Udgifter der til afholdes af virksomheden.

1.2.11 Vilkår om håndtering af affald

51. Der skal foreligge dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald f.eks. i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.

1.2.12 Vilkår om bekæmpelse af skadedyr

52. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, skadedyrlaboratoriet.
53. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

1.2.13 Vilkår om håndtering af gylle og vaskevand

54. I forbindelse med påfyldning af gyllevognen må der ikke spildes flydende husdyrgødning på jorden således, at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn.
55. Der skal anvendes gyllevogn med påmonteret sugetårn, som svinger ind over tanken, eller der skal anlægges en læsseplads, hvorfra spild ledes til en opsamlebeholder.
56. Gødning og vaskevand fra udleveringsrampen skal ledes til gyllekanalerne eller til en opsamlingsbeholder og videre til gyllebeholderen.
57. Flydende foder eller gødningsstoffer må ikke ved spild kunne afledes til dræn eller vandløb.
58. Spildevand fra vask af stalde betragtes som flydende husdyrgødning, som skal ledes til en gyllebeholder, da det kan indeholde rester af foder og gødning.

1.2.14 Vilkår om egenkontrol

59. Det skal kunne dokumenteres at ovenstående vilkår er overholdt.
 - Dokumentation for fasefodring eller min. 100 pct. fytase eller andet letfordøjeligt uorganisk fosfor

Biologisk luftrensningsanlæg i stald 3 og 4;

Logbog/udskrift fra luftrensningsanlæggene, hvor der registreres i Bioflex styring DOL356;

 - Ledningsevne og pH
 - Driftstid
 - Vandforbrug
 - Tryktab
 - Rengøring/skift af filtre registreres i manuel logbog
 - Driftstop; årsag og varighed registreres i manuel logbog
 - Driftstop ud over service, på mere end 1 dag skal meddeles til Skanderborg Kommune
 - Skriftlig serviceaftale med leverandørerne af luftrensningsanlæggene skal opbevares på husdyrbruget
 - Anlægget skal kontrolleres mindst hver 4. måned af producent/leverandør
 - Kalibrering af ledningsevne-sensor mindst en gang årligt
 - Logbog/elektronisk registrering af data, kontrolrapport og dokumentation for kalibrering af ledningsevne-sensor skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Gyllekøling, *kun etape 1*

 - Skriftlig serviceaftale med leverandør/godkendt montør, om service mindst én gang årligt
 - Alle driftstop skal registreres i logbog/udskrift
 - Årlig opgørelse over driftstid/ydet effekt/udskrift fra datalogger skal opbevares på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende

- Driftstop på mere end 1 uge skal meddeles til Skanderborg Kommune
 - Hyppig udslusning af gylle (stald 2 i etape 1)
 - Udskrift fra datalogger, som viser at udslusningen overholder vilkårene om hyppig udslusning
 - Dokumentation for håndtering af affald
 - Registrering af forbrug af vand og el

60. Miljøledelse – for IE-virksomheder, som indeholder: miljøpolitik ud fra de aktuelle miljøforhold på ejendommen, fastsatte miljømål og en handlingsplan.

1.2.15 Vilkår til forebyggelse af uheld

61. Landbruget skal indrettes og drives således, at spild og andet utilsigtet udslip af forurenende stoffer forhindres og forebygges.
62. Pumpning af gylle til gyllevogn skal ske under opsyn. Pumpeanlægget til og fra gyllebeholderen skal være udformet, så pumpen ikke kan aktiveres ved et tilfælde, evt. ved brug af nøgle.
63. Der skal foreligge en beredskabsplan på ejendommen, med relevante kort og telefonnumre, som er synlige for alle med ærinder på ejendommen.
64. Ved uheld der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.

1.2.15 Vilkår ved ophør

65. Ved ophør af driften på ejendommen skal stalde m.v. rengøres og alle oplag af husdyrgødning, foder, affald og lignende bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
66. Ophør af husdyrbruget eller permanent nedsættelse af dyreholdet til under stipladsgrænsen eller til under 25 % af produktionsarealet skal meddeles til Skanderborg Kommune.
Husdyrbruget skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i jordforureningsloven.

1.3 Offentliggørelse

Første udkast til denne afgørelse blev den 23. august 2023 sendt i høring hos ansøger og konsulent.

Jf. § 56 i Husdyrbrugloven skal naboer til den omhandlede ejendom orienteres om ansøgningen. Matrikulære naboer, borgere der kom med bemærkninger i til miljøgodkendelsen fra 2020 og ansøger fik ved brev af 13. november 2023 udkastet tilsendt og blev orienteret om at de havde mulighed inden for 14 dage at indsende eventuelle kommentarer til Skanderborg Kommune indtil den 27. november 2023.

Relevante bemærkninger, som er indkommet i forbindelse med høringen, er inddraget i sagsbehandlingen og indarbejdet i dette udkast, i det omfang det har været relevant. Resume af de indkomne bemærkninger og kommunens kommentarer findes i bilag 1.

Afgørelsen om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Østermarksvej 11, 8660 Skanderborg, er truffet den 8. december 2023 og offentliggøres på Skanderborg Kommunes hjemmeside [www.skanderborg.dk/bliv hørt](http://www.skanderborg.dk/bliv_hørt), den 11. december 2023.

1.4 Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i *Husdyr godkendelsesloven* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest mandag d. 8. januar 2024.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af nmkn.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse af afgørelsen i klageperioden, og mens en eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis klager har indledt forhandlinger med ansøger og/eller kommunen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret – for eksempel hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ifølge § 90 i *Husdyr godkendelsesloven* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel og væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrgodkendelsesloven*.

Information om afgørelsen sendes til:

Ansøger

Konsulent

Naboer, som har henvendt sig i høringsfasen

Navn	E-mail
Styrelsen for patientsikkerhed, tilsyn og rådgivning Nord	trvest@stps.dk
Det Økologiske Råd	husdyr@ecocouncil.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnskanderborg-sager@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg lokalgruppe	skanderborg@dof.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	oestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Danmarks Fiskeriforening	mail@dkfisk.dk
Forbrugerrådet	fbr@fbr.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd	ae@ae.dk
Miljøforeningen Dover Sogn	bestyrelse@doversogn.dk

2. Vurdering af ændringer

De ansøgte ændringer påvirker emissionerne af ammoniak, lugt, opbevaringskapacitet og BAT-beregning. Alle andre påvirkninger, som er vurderet i den gældende miljøgodkendelse er uændret, hvorfor kun de områder som påvirkes af ændringerne behandles i denne afgørelse.

2.1 Beplantning omkring anlægget

I den gældende miljøgodkendelse er vilkår om at regnvand fra tage og befæstede arealer skal have en særskilt tilladelse. Denne tilladelse er nu udarbejdet, og der bliver på den baggrund etableres et regnvandsbassin til forsinkelse af afledningen af regnvand.

Dette bassin etableres vest for den nye stald (stald 4). På den denne baggrund er beplantningsplanen af slørende beplantning justeret. Den justerede beplantningsplan fremgår af vilkår 6.

Alle beplantninger, undtagen øst for den nye stald, er etableret. Den sidste del, øst for den nye stald etableres, når byggeriet er afsluttet.

2.2 Gulvtype i stald 2

En del af beregningsgrundlaget er gulvtypen i staldene. I stald 2 er drænet gulv med slagtesvin i den nuværende drift, etape 1. I den gældende miljøgodkendelse i etape 2 er gulvtypen ændret til delvis spaltegulv til smågrise. Lugtemissionen er den samme fra drænet gulv og delvis spaltegulv, men ammoniakfordampningen er højere fra et drænet gulv, se tabel 2-1.

Tabel 2-1 Emissioner fra smågrise stald, fra husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/443#idb843b705-01ac-4425-bd3e-1be1941c119b>

Gulvtype	Lugt, $OU_E/m^2/s$	NH_3-N/m^2
Smågrise, delspalte gulv	21	0,56
Smågrise, drænet gulv	21	1,2

I ansøgningen om dette tillæg, er gulvtypen i stald 2 ændret til "drænet gulv, til smågrise" også i etape 2. Vurderinger af ammoniak emission og deposition er dermed foretaget på baggrund af den højeste ammoniakemission.

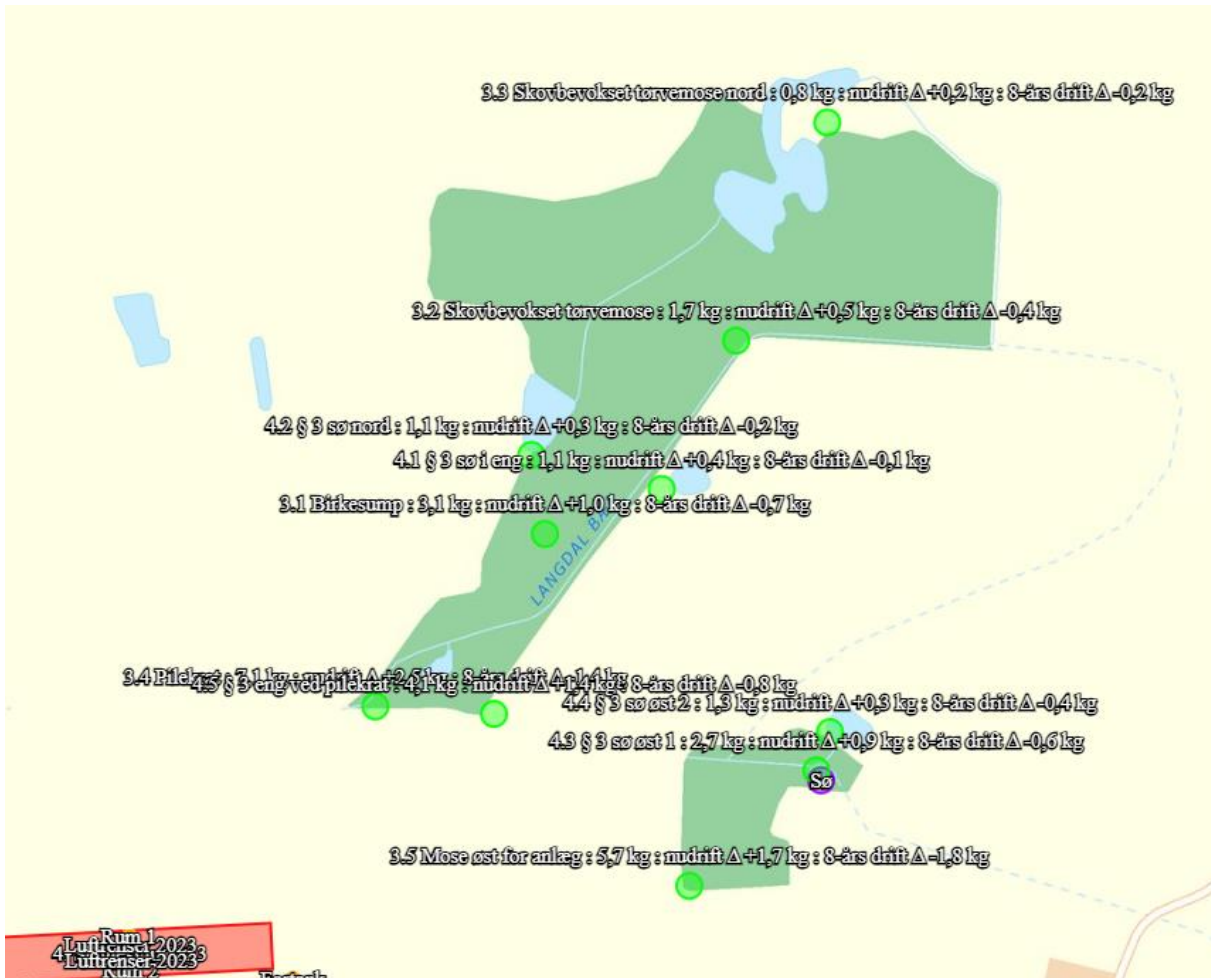
Da vurderingerne i denne afgørelse er foretaget på baggrund af gulvtypen med den højeste N-emission, drænet gulv til smågrise, og lugtemission er den samme ved begge gulvtyper, kan der frit skiftes til delvis spaltegulv i stald 2 på et senere tidspunkt, så længe alle andre forhold er uændret.

Derfor fremgår begge gulvtyper af vilkår 13, tabel 1.1.

2.3 Ammoniak

Ammoniakfordampningen fra den ansøgte produktion, etape 2 er beregnet til 6.814 kg N/år. I miljøgodkendelsen fra 2020 var ammoniakemissionen 6.755 kg N/år. Den samlede emission stiger dermed en smule, som følge af ændringerne i dette tillæg.

Depositionen på omkringliggende natur er beregningsmæssigt faldende eller uændret til de nærmeste naturområderne umiddelbart nord og nord øst for anlægget i forhold til den gældende miljøgodkendelse, se figur 2-1.

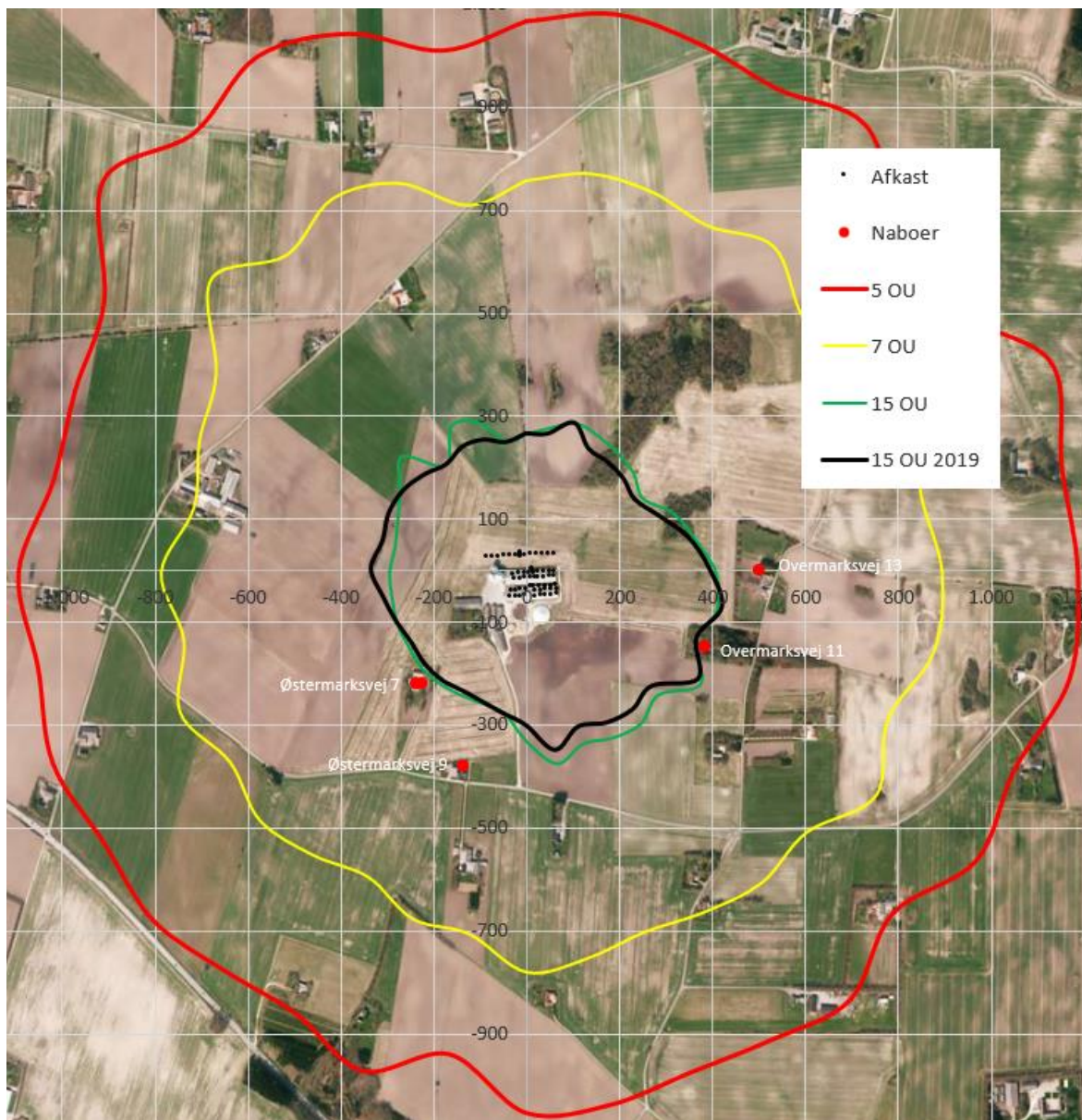
Figur 2-1 Kvælstofdeposition til nærmeste naturområder

2.4 Lugt

Som en del af ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen er indsendt et opdateret ansøgningsskema med beregning af lugtemission, når der etableres biologisk luftrensning på både stald 3 og 4. Stald 4 er en anelse mindre end i den gældende miljøgodkendelse. Den beregnede lugtemission anvendes i en lugtsprednings-beregning (OML-beregning), hvor også de justerede ventilationsafkast indgår.

Reduktion af lugtemission med biologisk luftrensning i stald 4, betyder at forhøjelse af ventilationsafkastene kan reduceres i forhold til den gældende miljøgodkendelse. Vilkårene til forhøjelse af ventilationsafkast er justeret jf. forudsætningerne i den opdaterede OML-beregning,

Resultatet af denne beregning viser, at alle lugtgenekriterier i Husdyrbrugloven er overholdt, se figur 2-2.

Figur 2-2 Lugtspredning omkring Østermarksvej 11, 8660 Skanderborg

På baggrund af de indsendte beregninger er det kommunens vurdering, alle lugtgenekriterier i Husdyrbrugloven fortsat overholdes.

Ved at anvende biologisk luftrensning fjernes lugten fra af de første 20 % ventilationsluft året rundt. I den gældende godkendelse sker ingen lugtreduktion i stald 4, her bliver lugt i stedet fortyndet via forhøjede ventilationsafkast. Overordnet set, er det kommunens vurdering, at jo mere lugt der kan fjernes ved kilden des bedre.

Forudsætningerne for beregning af lugtemission og lugtspredning er stillet som vilkår i de opdaterede vilkår i denne afgørelse.

2.5 Opbevaringskapacitet

Det er stillet som vilkår i en den gældende miljøgodkendelse, at der skal være opbevaringskapacitet til mindst 9 måneders fuld produktion. Dette er fortsat gældende.

Da den ikke-opførte gyllebeholder, som indgår i den gældende miljøgodkendelse, udgår med dette tillæg til miljøgodkendelsen, er der indsendt en opgørelse, som viser den samlede opbevaringskapacitet på bedriften, se tabel 2-1.

Ved den seneste beholderkontrol påpeget mangler/potentielle mangler to at de fire gyllebeholdere på Østermarksvej 11. Den ene er efterfølgende repareret, den anden kan første tages i brug efter reparation og opfølgende kontrol, som godkender beholderen.

På baggrund af ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen og efterfølgende oplysninger fra ejer, er det nu oplyst, at følgende gyllebeholdere er til rådighed for produktionen på Østermarksvej 11.

Tabel 2-2 Opgørelse af opbevaringskapacitet

Navn	Maksimal produktion af husdyrgødning, m ³	Byggeår	Senest kontrolleret	Opbevaringskapacitet, m ³	Bemærkninger
Østermarksvej 11, etape 2	20.456	2001	2022	3.000	
Østermarksvej 11		2012	2022	5.000	Med telt
Østermarksvej 11		1994	2023	1.100	Er repareret
Østermarksvej 11		1982	2023	1.000	Skal repareres før brug
Hårbyvej 43	3.275	1994	2018	2.000	5 års kontrol
Hårbyvej 43		1986	2018	800	5 års kontrol
Svejstrupvej 8	2.648	1990	2018	1.840	
Emborgvej 167-169		1991	2022	2.040	5 års kontrol
Illerupvej 22, lejet		1996	2021	1.000	5 års kontrol
Søvejen 30, lejet		1996	2017	1.600	
Fregerslevvej 45, lejet		1986	2017	1.160	
	26.379			20.540	

I den miljøtekniske redegørelse er beregnet, at den samlede produktion af gylle pr. år vil være 20.456 på Østermarksvej 11 i etape 2. På Østermarksvej 11, Hårbyvej 43 og Svejstrupvej 8 tilsammen produceres op til 26.379 m³ gylle ved fuld produktion alle tre steder. Dette giver ca. 2.198 m³/måned. Med en samlet opbevaringskapacitet på 20.540 m³, så vil der være kapacitet til lige godt 9 måneders produktion på de tre ejendomme tilsammen, inkl. lejede gyllebeholdere. Se tabel 2.1.

Der med lever produktion fortsat op til vilkåret om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet.

2.6 BAT

Krav til maksimal ammoniakemission fra staldanlæg og gødningslagre (BAT-kravet) ændres som følge af ændringerne i staldstørrelse og bortfald af gyllebeholder, fra 7.529 kg N/år i den gældende godkendelse til 7.848 kg N/år med ændringerne i dette tillæg.

Den samlede ammoniakemissionen fra stald og lager beregnes til 6.814 kg N/år, og dermed opfyldes BAT-kravet med 1.034 kg N/år yderligere end kravet. Ammoniakemissionen beregnes ud fra staldsystemer og dyretyper i staldene. Den biologiske luftrensning i både stald 3 og 4 og fast overdækning på den største gyllebeholder reducerer ammoniakemissionen, så BAT er overholdt.

Bilag 1 – Nabohørings svar med kommunens bemærkninger

Bemærkninger til jeres udkast: Tillæg til miljøgodkendelse Østermarksvej 11, 8660 Skanderborg nov. 2023 Sagsnr. 09.17.19-G01-1-23

Kommunens bemærkninger, med uddybende svar fra ejer og konsulent indarbejdet.

Ved gennemlæsning af det udsendte udkast falder vi over at der er divergens mellem de forskellige datoer. Skal det forstås således at tillægget har ligget i jeres skuffe siden juni 2019 hvor selve miljøgodkendelsen ligger hos Miljø og fødevareklagenævnet til behandling?

Nej, ansøgningen er indsendt d. 28. juni 2023 og registeret i kommunes journalsystem 5. juli 2023. Datoen rettes i den endelige afgørelse.

Hvorfor skal vi som borgere forholde os endnu engang til noget som Miljø og fødevareklagenævnet allerede har lavet en afgørelse på og som I så ændrer igen?

Jf. Husdyrbrugloven har kommunen pligt til at sende udkast til både nye godkendelser og tillæg til orientering til naboer. Modtagerne vælger selv, hvad de vil gøre med orienteringen.

Har Skanderborg kommune vurderet om de data der indgår i den anvendte OLM beregning er korrekte?

Har Skanderborg kommune forholdt sig til ansøgers fortolkning af resultatet af OLM beregningen
Ja, kommunen har vurderet OML-beregningen, og forudsætningerne deri

NMK har i deres afgørelse af Miljøgodkendelsen af 2019 fastslået hvilke krav der er gældende for at godkendelsen følger lovgivningen.

Har Skanderborg kommune tænkt sig at give en ibrugtagningstilladelse uden gyllekøling og ekstra gylletank? Der står højt og tydeligt i Miljøgodkendelsen at afkasthøjder og fjernelse af miljøkryds skal være overholdt før der kan gives en ibrugtagningstilladelse. Ligesom der i den oprindelige godkendelse står at der skal være gyllekapacitet til 9 mdr. I Tillægget er der kun kapacitet til 6,5 mdr. Man kan vel kun bruge kapaciteten på de øvrige ejendomme en gang og der er jo gang på gang fastslået at der ikke er tale om samdrift.

Kommunen vil ved et tilsyn kontrollere, at de vilkår som skal være opfyldt, er efterlevet, før den nye stald tages i brug, herunder, at de krævede miljøkryds installeres og afkastene forhøjes jf. vilkårene i tillægget.

I tillægget er redegjort for opbevaringskapacitet fremadrettet.

At bruge eksisterende gylletanke på andre ejendommen er ikke et udtryk for sam-drift. Det er almindelig praksis at landmænd med ledig kapacitet lejer/låner lagerplads ud til dem som mangler. Hvis en landmand selv har ledig kapacitet andre steder, er det helt OK at bruge det, i stedet for at bygge nyt.

Desuden vil vi gerne have en redegørelse for den stigende trafik ifm. Gyllekørsel frem og tilbage fra biogasanlægget i Horsens. Der står at transporten sker indenfor normal arbejdstid, det er ikke tilfældet nu så hvorfor skulle det være tilfældet fremad rettet og hvad er normal arbejdstid?

I ansøgningen er det estimeret, at antallet af transporter vil blive en anelse mindre, da der transporteres mere pr. gang med lastbil i forhold til gyllevogn.

Når der afhentes gylle, vil der nogle gange være afgasset gylle med retur, som læsse af på Østermarksvej 11. Andre gange vil retur-gylle blive leveret på en anden adresse.

Levering til biogas-selskabet vil ske hver uge i forbindelse med udslusning af gylle fra staldene. Transporterne med lastbil vil dermed være fordelt over helt året.

Nogle gange vil den samme lastbil have retur-gylle med. Så længe der leveres til biogas, vil behovet for interne transporter med gylle i løbet af året være begrænset.

Udbringning af gyllen på markerne vil som hidtil med traktor; hovedparten om foråret og nogle om efteråret.

Normal arbejdstid er på hverdage 7-18.

Vedr. tabel 4 i OLM beregningen. Hvad er grunden til at der pludselig er 2 målepunkter på adressen Østermarksvej 7? og hvilket tal er benyttet i OLM beregningen?

Da retning og afstand til lugtcentrum er lidt forskelligt afhængig af om der måles til øst eller vest ved boligen på Østermarksvej 7, er der fortaget beregninger til to punkter på denne ejendom. Beregningen viser, at lugtgenekriterierne er overholdt i begge punkter.

Man kunne håbe at I for en gangs skyld tager vores bekymringer alvorligt.

Havde ansøger støjdæmpet korntørreriet som tidligere lovet havde vi nok set med mildere øjne på dette tillæg, men træerne vokser jo ikke ind i himmelen...

Vi har absolut ingen grund til at tro på at Skanderborg kommune er kompetent til, at behandle et sådant tillæg, hvorfor vi må se os nødsaget til endnu engang at sende en klage til miljø og fødevareklagenævnet

Med venlig hilsen

Tina og Morten Abrahamsen, Hemstokvej 18, 8680 Ry
Lene og Henrik Brøsted, Østermarksvej 7, 8660 Skanderborg